

Talrækker er noget, fanden har skabt!

Af Vibeke Bak Solok, vbs@pwc.dk

Henning Kruse Petersen arbejder som bestyrelsesformand i Finansiell Stabilitet A/S med at rydde op i de danske banker, der ikke klarede krisen. Han efterlyser en tilbagevenden til de gamle dyder, forudser en uundgåelig konsolideringsbølge og advarer mod hurtige skift i regnskabsprincipper.

Tillid er en skrøbelig størrelse og et centralt begreb i Henning Kruse Petersens syn på den finansielle krise. Bestyrelsesformanden for Finansiell Stabilitet sidder i øjeblikket på første parket til opførelsen af forestillingen om, hvordan tilliden til de danske banker blev sat over styr.

”Tillid tager 10 år at opbygge og 10 minutter at sætte over styr. Og det tager måske 20 år at genopbygge tilliden. Den korte version af finanskrisens forløb er, at der har været for meget begejstring for fine, matematiske modeller og prognoser, og for lidt fokus på fornuftig kreditforstand. Bankens kreditbog er alfa og omega på den lange bane. Hvis kreditbogen ikke er i orden, kan alt andet være det, og problemerne vil alligevel være alvorlige. Jeg kender ikke til nogen pengeinstitutter, der har været i alvorlige vanskeligheder og samtidig har haft kreditbogen i orden,” siger Henning Kruse Petersen.

Konsolidering i vente

De danske bankers fremtidige skæbne er i disse år kun i mindre grad op til dem selv. Krisen har betydet, at en lang række udefra kommende faktorer fremover skaber de vilkår, som bankerne skal agere under. Bankernes egen opgave består i at fokusere på at genskabe de sunde forretninger – og dermed tilliden.

”Der har aldrig været så mange udefra kommende påvirkninger som nu. Vi vil se flere restriktioner og påbud, nye indberetningsforpligtelser, både nationale og på EU-niveau, der vil

komme andre og meget mere restriktive kapital- og likviditetskrav, og den generelle bankgaranti bliver afløst af en ny bankgaranti på EUR 100.000. Alle disse forhold betyder dramatiske forandringer for bankerne,” siger Henning Kruse Petersen.

Det er samfundet som sådan, der driver de nye vilkår frem, og årsagen er den markante støtte, som der fra regeringernes side er ydet til pengeinstitutterne. Kunderne efterspørger ikke som sådan nye regler, men støtter kritikken af sektoren over en bred kam.

”De fremtidige regler bliver imidlertid ualmindeligt svære at leve op til for de mindre pengeinstitutter, med mindre de koncentrerer sig om indlån, mindre udlån og generelt laver så ukomplicerede forretninger, som gør, at de kan leve op til indberetningskravene” siger Henning Kruse Petersen. Han forventer derfor en markant konsolidering af sektoren. Den nylige sammenlægning af visse datacentraler vil naturligvis hjælpe på it-understøttelsen af nye regulatoriske krav; men regningerne, som skal betales for udviklingen af it-systemerne, vil formodentlig være af en størrelse, som er vanskelig for mindre institutter at honorere. Han anerkender dog, at betingelserne for sammensmeltninger i sektoren er vanskelige, når der er krise.

”De strammere betingelser burde føre til en bølge af fusioner. Der er imidlertid tale om to, modsatrettede tendenser, for det er svært at fusionere i dårlige tider. Man vil altid være ekstra nervøs for, om det nu er en ordentlig partner, man byder op til

Henning Kruse Petersen
Foto: Miklos Szabo

dans. Derfor bliver due diligence-processen mere kompliceret, men det skal gøres,” siger Henning Kruse Petersen.

Alle betaler regningen

”Der er vel 130-140 pengeinstitutter i Danmark, og der er, totalt set, 10-12, der ikke har opført sig, som man ville forvente. Alle betaler imidlertid regningen, og her tænker jeg ikke kun på penge. Jeg tænker også på image og renommé, og det er trist,” siger Henning Kruse Petersen.

Han peger på, at det, i takt med krisens udvikling, er blevet moderne at kritisere direktioner og bestyrelser for ikke i tilstrækkelig grad at være klædt på til opgaven. Det er ikke en kritik, som Henning Kruse Petersen uden videre vil skrive under på.

”Det er så nemt for eksempel at sige om bestyrelserne, at man skal have nogen med dyb viden om bankforretninger, men man skal altså også have nogen med sund fornuft. Jeg kan være lidt bange for magtfulde enedirektører i mindre pengeinstitutter. I sådanne tilfælde kan man spore en tendens til, at de bliver for magtfulde. Det stiller krav til bestyrelsen om fokus på risikostyring og risikospredning, så man ikke er sårbar, fordi man for eksempel er dybt involveret i landbrugssegmentet. At styre risici forudsætter selvfølgelig, at man forstår dem, men jeg vil nødtigt generalisere over kravene til bestyrelsens kompetencer. Forskellige pengeinstitutter har behov for forskellige bestyrelser og direktioner,” siger Henning Kruse Petersen.

”Finanstilsynet kan spille en aktiv og måske endda proaktiv rolle i definitionen af risici” siger Henning Kruse Petersen. Trods denne nye aktive rolle til Finanstilsynet, mener han ikke at påbud for enhver pris skal offentliggøres, da det er en afvejning mellem den offentlige vurdering af et pengeinstituts risikoprofil og beskyttelsen af ledelsen, som jo ikke bare skal klædes af for åbent tæppe. Henning Kruse Petersen mener endvidere, at Finanstilsynet skal på banen med almindelig fornuftig kreditforstand og lade det afløse de matematiske modeller, som har styret sektoren de seneste år, og tilføjer ”Man skal huske på, at talrækker er noget, fanden har skabt!”.

Hurtige skift af regnskabsregler kan sende pengeinstitutter direkte i vanskeligheder

Henning Kruse Petersen mener, at indførelsen af OIV i 2004, hvor man sammenblandede god regnskabsskik med skattebetalingen, var en katastrofal fejl. Men samtidig vil det være en katastrofal fejl af tilsvarende dimensioner at genindføre regnskabsprincipper, hvor regnskabsmæssige reservationer foretages ud fra erfaringen og den sunde dømmekraft (red.: expected loss modellen) uden en behørig overgangsperiode. ”En manglende overgangsperiode vil uden tvivl sende nogle pengeinstitutter direkte i vanskeligheder med den nuværende markedsmæssige situation”, siger Henning Kruse Petersen, som jo ret beset ikke har en interesse i, at virksomheden Finansiell Stabilitet vokser.